

Morski Instytut Rybacki – Państwowy Instytut Badawczy

Zakład Ekonomiki Rybackiej

MORSKA GOSPODARKA RYBNA W 2013 R.

Gdynia, czerwiec 2014

**Morski Instytut Rybacki
Państwowy Instytut Badawczy
Zakład Ekonomiki Rybackiej**

MORSKA GOSPODARKA RYBNA W 2013 R.

Wykonano w ramach tematu NZ-1

Opracował zespół w składzie:

Stanisław Szostak - rozdz. I, tab. 9-13

Marcin Rakowski - tab. 1-5, rysunki

Teresa Budny - tab. 6-8, rysunki

Gdynia, czerwiec 2014

SPIS TREŚCI

I. WYNIKI GOSPODARKI RYBNEJ W 2013 R.	1
1. Flota rybacka	3
2. Połowy	5
3. Przetwórstwo.....	7
4. Handel zagraniczny	9
5. Rynek	10
6. Zatrudnienie	11
 II. TABELE I RYSUNKI	
1. Flota rybacka w latach 2011 - 2013	15
2. Flota bałtycka według klas długości jednostek w latach 2011 - 2013.....	16
3. Wiek floty bałtyckiej w 2013 r. według klas długości.....	17
4. Liczba, pojemność i moc floty kutrowej według portów rejestracji w latach 2011 - 2013	18
5. Liczba, pojemność i moc floty łodziowej według portów rejestracji w latach 2011 - 2013	19
6. Połowy według obszarów morskich oraz ważniejszych gatunków ryb i innych organizmów morskich w latach 2011 - 2013	21
7. Połowy na Bałtyku według podobszarów ICES i gatunków z podziałem na kutry i łodzie w 2013 r.....	23
8. Połowy łodziowe na zalewach według gatunków ryb w 2013 r.....	24
9. Wielkość i struktura produkcji przetwórstwa rybnego według grup wyrobów w zakładach przetwórczych zatrudniających 50 i więcej osób w latach 2011 – 2013.....	25
10. Import ryb i przetworów rybnych według grup towarowych i głównych gatunków w latach 2012 - 2013	27
11. Eksport ryb i przetworów rybnych według grup towarowych i głównych gatunków w latach 2012 - 2013	27
12. Przeciętna liczba zatrudnionych w gospodarce rybnej w latach 2012 - 2013.....	28
13. Przeciętna liczba zatrudnionych rybaków w latach 2012 - 2013.....	28

I. WYNIKI GOSPODARKI RYBNEJ W 2013 R.

W 2013 r. nie zmieniła się sytuacja w odniesieniu do ogólnie słabej jakości poławianych na Bałtyku dorszy, w większości małych i chudych, mało przydatnych do dalszej obróbki. Przyczyna utrzymywania się złej kondycji osobniczej dorszy nie została jeszcze całkowicie wyjaśniona, ale wskazuje się, że wpływ na to mogła mieć ograniczona baza pokarmowa tych ryb. Konsekwencją tego zjawiska było malejące zainteresowanie dorszami z Bałtyku ze strony przetwórców i spadek ich połowów ze względu na pogarszającą się opłacalność dla rybaków. Trzeci rok z rzędu obniżył się wskaźnik wykorzystania kwoty połowowej dorszy dostępnej polskim rybakom. W 2013 r. wyniósł on zaledwie 60% i był najniższy od ponad 20 lat.

Zainteresowanie rybaków skierowało się na połowy bardziej opłacalnych ryb pelagicznych. Konsekwencją tego było jednak szybkie wykorzystanie, a nawet przekroczenie, rocznej kwoty połowowej szprotów, w wyniku czego już w pierwszej połowie lipca wprowadzono całkowity zakaz połowów tych ryb. Stało się to bardzo wcześnie, mimo wyższej ogólnej kwoty połowowej szprotów niż w roku poprzednim i utrzymania takich samych jak w 2012 r. odgórnie wyznaczonych maksymalnych limitów połowowych, od 170 do 3 400 ton w zależności od wielkości statku.

Szybkie zakończenie połowów szprotów przesunęło zainteresowanie rybaków na zwiększenie intensywności połowów śledzi, co skutkowało wkrótce wyczerpaniem przyznanej Polsce rocznej kwoty połowowej na Bałtyku centralnym i wschodnim. Konsekwencją było wprowadzenie na początku września przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zakazu połowów śledzi na tym obszarze do końca roku. Połowy tych ryb mogły się jeszcze odbywać tylko na zachodnim Bałtyku.

Dla przetwórstwa rybnego w Polsce w 2013 r. nadal dużym problemem były ceny surowców rybnych. Oczekiwana stabilizacja cen ciągle nie nastąpiła, a ich poziom był ogólnie wysoki. Ceny łososi wzrosły o ponad 30% wobec poprzedniego roku, rosły też ceny dorszy. Dla zakładów przetwórczych, szczególnie mniejszych, oznaczało to kłopoty z zapewnieniem opłacalności produkcji, a dla konsumentów wyżkę cen detalicznych na rynku.

Najważniejsze dane o gospodarce rybnej w 2013 r. przedstawiono syntetycznie w tabeli poniżej. Dla porównania pokazano w niej także dane z 2 lat poprzednich.

Podstawowe wyniki gospodarki rybnej w latach 2011 – 2013.

Wyszczególnienie	2011	2012	2013
POŁOWY (tys. ton)			
1. Połowy ogółem	179,9	179,7	195,5
w tym: dalekomorskie	69,1	59,1	61,4
bałtyckie	110,8	120,6	134,1
STAN FLOTY (na koniec roku)			
2. Liczba statków			
- flota dalekomorska	3	3	3
- flota kutrowa	143	140	139
- flota łodziowa	644	655	696
PRZETWÓRSTWO^{a,b/}			
3. Wielkość produkcji finalnej na lądzie (tys. ton)	374,9	423,2	450,0
4. Wartość produkcji finalnej na lądzie (mln zł) ^{c/}	6 412,5	7 216,2	7 800,0
HANDEL ZAGRANICZNY^{b/}			
5. Import (tys. ton)	450,9	465,5	502,1
6. Eksport ogółem (tys. ton)	351,5	364,7	401,6
w tym: z lądu	260,2	292,7	310,5
z burt statków	91,3	72,0	91,1
7. Saldo obrotów (mln EUR)	- 11,5	+ 6,4	- 94,9
RYNEK			
8. Dostawy rynkowe (tys. ton) ^{c/}	273,0	261,1	281,7
9. Spożycie na 1 mieszkańca (kg)			
- relacja pełna	11,9	11,4	12,3
ZATRUDNIENIE (tys. osób)^{b,c/}			
10. Zatrudnienie ogółem	27,2	27,0	27,4
w tym: połowy	2,5	2,6	2,7
przetwórstwo	18,0	17,6	17,9
handel	6,7	6,8	6,8
11. Zatrudnienie rybaków	2,5	2,6	2,7
w tym: w rybołówstwie dalekomorskim	0,3	0,2	0,2
w rybołówstwie bałtyckim	2,2	2,4	2,5

a/ Wyroby konsumpcyjne.

b/ W 2013 r. dane nieostateczne.

c/ Dane szacunkowe.

W 2013 r. odnotować można poprawę większości wyników gospodarki rybnej. Ogólne połowy morskie zwiększyły się o ponad 15 tys. ton, do czego przyczynił się głównie ich mocny wzrost na Bałtyku. W rybołówstwie dalekomorskim eksploatowano głównie łowiska Mauretanii na środkowo-wschodnim Atlantyku, a jego udział w ogólnych polskich połowach morskich wyniósł 31,4%. Na Bałtyku wzrosły mocno połowy szprotów i w mniejszym stopniu storni, spadły natomiast połowy śledzi i dorszy. W odniesieniu do tych ostatnich odnotowano najniższy od ponad 20 lat stopień wykorzystania kwoty połowowej w wysokości zaledwie 60%.

W przetwórstwie rybnym zwiększyła się łączna wielkość produkcji, a wzrost cen przetworów rybnych zwiększył jej ogólną wartość. Finalna produkcja wyrobów konsumpcyjnych była szacunkowo o ponad 6% wyższa niż przed rokiem i wyniosła około 450 tys. ton, a jej wartość wzrosła o 8%, do około 7,8 mld zł.

Wzrosły znacząco obroty handlowe z zagranicą. Zarówno import ryb i przetworów rybnych do Polski, jak i ich całkowity eksport zwiększyły się o podobną wielkość około 37 tys. ton. Jednak pod względem wartości wymiany handlowej zmiany były już większe - koszty zakupu w imporcie wzrosły o 260 mln EUR, a wartość eksportu zwiększyła się o blisko 160 mln EUR. Skutkiem tego było duże pogorszenie się salda obrotów handlu zagranicznego gospodarki rybnej w 2013 r., które wykazało stratę 95 mln EUR (wobec ponad 6 mln EUR nadwyżki przed rokiem).

Dostawy rynkowe zmniejszyły się o około 8% i wyniosły szacunkowo 281,7 tys. ton, a średnie spożycie ryb na 1 mieszkańca (bez uwzględnienia połowów wędkarskich), liczone w ekwiwalencie ich wagi żywej, było wyższe o 0,9 kg i wyniosło 12,3 kg. Najczęściej konsumowanymi rybami były mintaje i śledzie.

Szacowane łączne zatrudnienie w gospodarce rybnej było wyższe niż rok wcześniej, a zdecydował o tym wzrost o około 0,3 tys. osób pracujących w przetwórstwie rybnym. Zwiększyła się w 2013 r. łączna liczba rybaków, głównie na Bałtyku przybyło, gdzie przybyło ich 100 w wyniku sporego przyrostu floty łodziowej.

1. Flota rybacka (tabele 1-5).

Na koniec 2013 r. flota rybacka wpisana do polskiego rejestru statków liczyła 838 jednostek o łącznym tonażu 33,9 tys. GT i mocy silników 81,4 tys. kW. Składała się ona z 3 trawlerów dalekomorskich (wszystkie w sektorze prywatnym), 139 kutrów bałtyckich i 696 łodzi motorowych i wiosłowych. Jednak nie wszystkie wpisane w końcu roku do rejestru statki prowadziły połowy na Bałtyku. Żadnej aktywności połowowej nie wykazało 50 jednostek (6% stanu floty).

Stan liczbowy floty dalekomorskiej należącej do Północnoatlantyckiej Organizacji Producentów sp. z o.o. (PAOP) nie zmienił się i w końcu 2013 r. tworzyły ją nadal 3 trawlerzy, ale w ciągu roku nastąpiła wymiana 2 dużych jednostek w spółce Atlantex. Na początku czerwca zostały wycofane z rejestru i sprzedane „Sirius Gdy 43” i „Alina Gdy 46”, trawlerzy liczące po 105 m długości, o mocy silników po blisko 6 tys. kW, zbudowane w latach 1994-1995 w stoczni Vigo w Hiszpanii. W ich miejsce najpierw od razu został wycarterowany trawler „Beta I” (Gdy 149), a w pierwszej połowie lipca także trawler „Saga” (Gdy 150). Były

to siostrzane jednostki zbudowane w stoczni w Stralsundzie w Niemczech, pierwsza w 1989 r., a druga rok wcześniej, mające po 120 m długości i moc silników po blisko 5,3 tys. kW. Trawler „Beta I” był eksploatowany przez spółkę Atlantex tylko przez 3,5 miesiąca i w końcu września jego czarter został zakończony, natomiast w końcu października wyczarterowany został inny duży trawler „Alina” (Gdy 147). To bliźniacza jednostka z poprzednią „Aliną Gdy 46”, o tych samych parametrach i zbudowana w 1994 r. w tej samej stoczni. W spółce Arctic Navigations zmian nie było i nadal eksploatowany był przez nią trawler „Polonus” (Gdy 36), o długości 60 m i mocy silników 3,4 tys. kW. Średni wiek wszystkich 3 statków PAOP wynosił w końcu 2013 r. 23,7 lat.

Stan wpisanej do rejestru floty kutrowej w 2013 r. zmniejszył się netto o 1 jednostkę (1%). Łączny tonaż kutrów zwiększył się o 0,6 tys. GT (4,8%), a moc silników praktycznie nie zmieniła się. Flota kutrowa niemal w całości należała do armatorów prywatnych. Z przedsiębiorstw sektora publicznego własną działalność połowową na Bałtyku w 2013 r. prowadziło PPIUR „Szkuner”, eksploatując 5 kutrów rufowych B-403/410 i B-280.

W strukturze floty kutrowej nastąpiły dalsze zmiany. Po raz kolejny najwięcej statków ubyło w najliczniejszej i najstarszej grupie kutrów 15-17,9 m, w której stan floty zmniejszył się o 6 jednostek (13%), a o 3 jednostki zmniejszył się potencjał kutrów 23-24,9 m (23%). Przybyły natomiast 8 kutry 18-19,9 m (14%), 3 kutry w grupie jednostek 26 m i większych (12,5%) i 1 kuter 25-25,9 m (10%). Liczba kutrów 20-22,9 m nie zmieniła się. Ubył 1 kuter w Kołobrzegu, a w pozostałych portach stan liczbowy zarejestrowanej floty kutrowej nie zmienił się.

Średni wiek kutrów na koniec 2013 r. zwiększył się o 1 rok i wynosił 44,4 lat. W poszczególnych klasach długościowych kutrów zwiększył się on od 0,6 lat do 1,8 lat (najwięcej wśród kutrów 26 m i większych). Choć flota kutrowa jest ogólnie bardzo stara, to wiele zaawansowanych wiekowo jednostek poddanych zostało całkowitej modernizacji i są obecnie wyposażone w nowe silniki oraz nowoczesne urządzenia nawigacyjne i połowowe. Nie było żadnego kutra, który miałby mniej niż 16 lat, a wieku 25 lat nie przekroczyło jeszcze 15 jednostek. Kutrów starszych niż 25 lat było w 2013 r. aż 124 (89% stanu floty). Ponad połowa ogólnej liczby kutrów (71%) eksploatowana była dłużej niż 35 lat, a 78 jednostek (56%) ponad 45 lat. Najliczniejsza grupa jednostek rybackich - kutry 15-17,9 m (30% stanu floty), miały w 2013 r. średnio 53,7 lat, a jednostki drugiej pod względem liczebności grupy kutrów 18-19,9 m (23% stanu floty) miały średnio 51,5 lat. Najmłodszymi jednostkami we flocie bałtyckiej były kutry 26 m i większe, których średni wiek sięgał 30,3 lat. Ponad połowa

wszystkich kutrów (57,5%) zarejestrowana była w 3 portach: Władysławowie, Ustce i Kołobrzegu. Największą bazą było Władysławowo, gdzie stacjonowało 36 jednostek.

Flota łodziowa na koniec 2013 r. składała się z 696 łodzi motorowych i wiosłowych. Liczbę łodzi pomocniczych, które nie były wpisane do rejestru statków, szacuje się na około 100-120. W stosunku do roku poprzedniego stan floty łodziowej znajdującej się w rejestrze statków zwiększył się netto o 41 jednostek (6%), w tym wśród łodzi do 12 m długości przybyło 40 jednostek, a w grupie łodzi 12-14,9 m 1 jednostka. Zdecydowaną większość (634 jednostki, tj. 91%) stanowiły łodzie motorowe. Moc ich silników wynosiła 30,6 tys. kW i była o 0,1 tys. kW (0,3%) wyższa niż rok wcześniej. Dominującą grupą były łodzie w wieku do 25 lat (57%), a jednostek pływających dłużej niż 45 lat było 59 (8,5%). Średni wiek floty łodziowej na koniec 2013 r. wynosił 24,1 lat i był o 0,2 roku niższy niż rok wcześniej. Największymi bazami floty łodziowej były Ustka i Kołobrzeg, gdzie stacjonowało 48 i 41 jednostek. Kołobrzegowi dorównała w 2013 r. Kuźnica, w której przybyło 13 łodzi.

2. Połowy (tabele 6-8).

W 2013 r. ogólne polskie połowy morskie wyniosły 195,5 tys. ton i były wyższe o 15,8 tys. ton (8,8%) w porównaniu z rokiem poprzednim. Połowy bałtyckie zwiększyły się mocno o 13,5 tys. ton (11,2%) i wyniosły 134,1 tys. ton, a dalekomorskie wzrosły o 2,3 tys. ton (3,9%) i wyniosły 61,4 tys. ton. Na Bałtyku stało się tak głównie wskutek dużego wzrostu połowów szprotów, natomiast w rybołówstwie dalekomorskim w wyniku znacznie intensywniejszej eksploatacji łowisk Mauretanii i dużo wyższych połowów na północno-wschodnim Atlantyku.

Połowy dalekomorskie (sektora prywatnego) na łowiskach afrykańskich tym razem koncentrowały się na środkowo-wschodnim Atlantyku, gdzie trawlerzy PAOP odłowiły 54,1 tys. ton ryb pelagicznych, głównie ostroboków i sardyneli, co stanowiło 88% połowów dalekomorskich ogółem. W stosunku do poprzedniego roku połowy na środkowo-wschodnim Atlantyku były wyższe o 24,9 tys. ton (85,3%), co pozwoliło zrekompensować całkowitą utratę możliwości połowowych na łowiskach południowo-wschodniego Atlantyku, które rok wcześniej wyniosły tam 24,6 tys. ton ryb. Pozostałe 12% wszystkich połowów PAOP pochodziło z północno-wschodniego Atlantyku. W stosunku do poprzedniego roku wzrosły tam one o blisko 2 tys. ton (36%), a dominującym w 90% gatunkiem były dorsze.

W ogólnej strukturze gatunkowej połowów dalekomorskich dominowały ostroboki (45,1% całości), a na drugim miejscu znajdowały się sardynele (25,9%). Mniejszą rolę odgrywały makrele (12,4%) i dorsze atlantyckie (10,7%).

W rybołówstwie bałtyckim połowy kutrowe wzrosły o 12,2 tys. ton (12,7%), a łodziowe o 1,3 tys. ton (5,2%). Te drugie stanowiły 19,5% całkowitych połowów bałtyckich (20,6% w 2012 r.). Ogólne połowy mocno wzrosły na wschodnim wybrzeżu (podobszar ICES 26) o 20,4 tys. ton (44,1%) i w kilku innych rejonach Bałtyku¹ o 3,1 tys. ton (79,5%), ale na zachodnim i środkowym wybrzeżu (podobszary ICES 24 i 25) spadły o 0,9 tys. ton (8,7%) i o 9,1 tys. ton (15,2%). Głównym rejonem połowów na Bałtyku w 2013 r. było wschodnie wybrzeże z udziałem 49,7% (przed rokiem 38,4%). Na środkowe wybrzeże przypadało 37,8% połowów ogółem, na zachodnie 7,2%, a na inne rejony 5,2% (rok wcześniej odpowiednio 49,7%, 8,6% i 3,2%). Łączne połowy na zalewach zwiększyły się o 0,1 tys. ton (3,2%) i wyniosły 4,5 tys. ton, przy czym na Zalewie Szczecińskim wzrosły one o 0,5 tys. ton, a na Zalewie Wiślanym spadły o 0,4 tys. ton. W rezultacie udział ogólnych połowów z Zalewu Wiślanego zmniejszył się w 2013 r. do 50,7% (z 60,4% w 2012 r.). Dominującym gatunkiem były tu śledzie z udziałem 75,5%, natomiast na Zalewie Szczecińskim największy udział w połowach miały płocie (36,4%), a następnie okonie (25,7%) i leszcze (21,6%).

W ogólnej strukturze gatunkowej połowów bałtyckich dominowały szproty z udziałem 60,4%. Na kolejnych miejscach znajdowały się śledzie (17,6%), dorsze (9,3%) i stornie (8,9%). Połowy szprotów i storni były w 2013 r. wyższe niż przed rokiem o 17,9 tys. ton (28,4%) i 1,8 tys. ton (17,8%), a śledzi i dorszy niższe o 3,5 tys. ton (12,9%) i 2,3 tys. ton (15,5%). Połowy wszystkich innych gatunków ryb zmniejszyły się łącznie z 5,5 tys. ton do 5,1 tys. ton, głównie za sprawą dobijaków, których złowiono mniej o 0,7 tys. ton. Spadły też połowy troci, gładzicy, okoni i nieznacznie łososi, a wzrosły węgorzy, turbotów, płoci, leszczy i sandaczy.

Kwoty połowowe przyznane Polsce na 2013 r. nie zostały przez naszych rybaków zrealizowane dla dorszy i łososi. Ogólny stopień wykorzystania kwot połowowych był lepszy niż w roku poprzednim i wyniósł 99%, co oznaczało poprawę o 4 pkt. proc. Połowy dorszy i łososi wskazują na wykorzystanie kwot odpowiednio w 60% i 77% (rok wcześniej 68% i 75%), przy czym kwota połowowa dorszy była niższa o 1,1 tys. ton, a łososi mniejsza o 867 sztuk (około 4,3 ton) niż w 2012 r. Kwota połowowa śledzi została wykorzystana w 99% (przed rokiem w 122%), przy czym wielkość kwoty połowowej w 2013 r. była o 1,7 tys. ton wyższa w porównaniu z rokiem poprzednim. Kwotę połowową szprotów wykorzystano została w 110% (95% rok wcześniej), przy poziomie wyższym o 7,3 tys. ton. Znaczną część tych ryb przeznacza się na pasze, wyładowując je głównie w portach duńskich i szwedzkich.

¹ W 2013 r. połowy wyniosły w podobszarach ICES: 27 – 1,8 tys. ton, 28 – 3,1 tys. ton i 29 – 2,1 tys. ton.

Połowcy na Bałtyku i zalewach stanowiły w 2013 r. 68,6% ogólnych połowów (rok wcześniej 67,1%). Pozostała część przypadała na łowiska dalekomorskie, wśród których głównym rejonem był środkowo-wschodni Atlantyk z udziałem 27,7% połowów ogółem. Od lat główną rolę w połowach odgrywa sektor prywatny, choć na stosunkowo niedużą skalę uczestniczy w nich jeszcze przedsiębiorstwo sektora publicznego „Szkuner” („Dalmor” po raz ostatni poławiał w 2011 r.). W 2013 r. kutry „Szkunera” odłowiły 5,8 tys. ton ryb, a ich udział w rybołówstwie bałtyckim wynosił 4,3% (5,1% przed rokiem).

Łącznie wśród złowionych przez polskie rybołówstwo ryb i organizmów morskich największy udział miały w 2013 r. szproty (41,4%), wyprzedzając ostroboki (14,2%), śledzie (12,1%), dorsze (9,8%), sardynele (8,1%) i stornie (6,1%). Sześć dominujących gatunków stanowiło razem 91,7% całkowitych połowów morskich.

3. Przetwórstwo (tabela 9).

W końcu 2013 r. w rejestrze Głównego Inspektoratu Weterynarii (GIW) znajdowało się 251 zakładów przetwórczych uprawnionych do handlu produktami rybnymi na obszarze UE, o 5 więcej niż przed rokiem (21 zakładów wpisano do rejestru, a 16 wykreślono bądź zawieszono w nich działalność). Należały one do 245 przedsiębiorstw, z których 6 miało po 2 zakłady. Uprawnienia do eksportu do krajów trzecich posiadało w 2013 r. 70 zakładów przetwórczych.

W regionie nadmorskim znajdowało się łącznie 135 zakładów z uprawnieniami do handlu z krajami UE (71 w woj. pomorskim i 64 w zachodniopomorskim), co stanowiło 53,8% wszystkich przetwórczy w kraju. Na pozostałym obszarze kraju najwięcej takich zakładów było w woj. warmińsko-mazurskim (24), wielkopolskim (15), mazowieckim (13) oraz śląskim (12). Najwięcej zakładów z uprawnieniami do handlu z krajami trzecimi znajdowało się również w regionie nadmorskim – w woj. pomorskim 26 i w zachodniopomorskim 24.

Nadal mocno zwiększała się liczba zakładów dopuszczonych do sprzedaży bezpośredniej tylko na rynki lokalne w kraju. W końcu 2013 r. w rejestrze GIW znajdowało się już 656 takich podmiotów gospodarczych. Wśród nich zdecydowanie dominują gospodarstwa rybne i firmy zajmujące się sprzedażą słodkowodnych ryb żywych i świeżych, a tylko niektóre prowadzą wstępną obróbkę ryb. Szacuje się, że spośród wszystkich znajdujących się w tym rejestrze podmiotów gospodarczych, przetwórstwem ryb zajmuje się około 60 zakładów.

Całkowita produkcja w 2013 r. wyrobów konsumpcyjnych dużych przetwórnictwa rybnych, zatrudniających 50 pracowników i więcej, wyniosła 388,7 tys. ton i była o 34,2 tys. ton (9,6%) wyższa w porównaniu z rokiem poprzednim. O tak znacznym wzroście ogólnej wielkości produkcji zdecydował, podobnie jak w 2012 r., duży przyrost produkcji ryb mrożonych, z 34,6 tys. ton do 54,7 tys. ton, tj. o 58%. Wzrosła też produkcja większości innych wyrobów, relatywnie w granicach od 0,2% (marynaty) do 35,7% (mrożone mięso z ryb). Zwraca uwagę dużo wyższa niż przed rokiem (o 21%) produkcja ryb solonych, wśród których prawie 90% stanowią filety. W przypadku ryb wędzonych do wzrostu ich ogólnej produkcji przyczyniła się głównie wyższa o 3,8 tys. ton produkcja łososi, podczas gdy produkcja z pozostałych ryb, w tym z makreli i śledzi, wzrosła tylko o 0,2 tys. ton. W odniesieniu do 2 grup wyrobów produkcja była minimalnie, bo o około 0,1 tys. ton, niższa niż przed rokiem. Dotyczyło to filetów mrożonych i przerw.

W wyniku zmian w wielkości produkcji nastąpiły też istotne zmiany w strukturze produkcji dużych przetwórnictwa rybnych. Głównymi wyrobami pozostały marynaty i ryby wędzone z udziałami odpowiednio 21,5% i 20,2%, ale ich znaczenie w produkcji ogółem spadło, w pierwszym przypadku o 2,1 pkt. proc., a w drugim o 0,8 pkt. proc. Mocno zyskały natomiast na znaczeniu ryby mrożone (o 4,3 pkt. proc.), wysuwając się w strukturze produkcji na trzecie miejsce z udziałem 14,1%. W porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła też o 0,7 pkt. proc. rola mrożonego mięsa z ryb i o 0,3 pkt. proc. ryb solonych, a filetów świeżych nie zmieniła się. Inne grupy wyrobów, obok wspomnianych wcześniej marynat i ryb wędzonych, straciły na znaczeniu w strukturze produkcji w granicach 0,4-0,7 pkt. proc.

Trzeba podkreślić, że zakres miesięcznych sprawozdań o produkcji dużych zakładów przetwórczych jest ograniczony do określonych głównych grup wyrobów i nie obejmuje niektórych mniej ważnych produktów, dlatego może być ona w rzeczywistości trochę wyższa. Podana tu wielkość i struktura produkcji przetwórstwa rybnego w kraju nie jest jeszcze ostateczna, a pełne zestawienie możliwe będzie w drugiej połowie roku, kiedy GUS opracuje roczne sprawozdania o wielkości produkcji wszystkich przetwórnictwa rybnych zatrudniających co najmniej 10 osób. Wstępnie szacujemy, że w 2013 r. całkowita wielkość przetwórstwa rybnego w Polsce wyniosła około 450 tys. ton wyrobów konsumpcyjnych, co w porównaniu z rokiem poprzednim oznaczałoby wzrost o około 6%. Natomiast wartość produkcji finalnej szacujemy na około 7,8 mld zł, co daje wzrost o około 8%.

4. Handel zagraniczny (tabele 10-11).

W 2013 r. całkowity import ryb i przetworów rybnych do Polski wyniósł wg wstępnych danych 502,1 tys. ton i był o 36,6 tys. ton (7,9%) większy niż w roku poprzednim, a jego wartość (wydatki na zakup) zwiększyła się o 259,9 mln EUR (21,2%). Dominującą rolę w imporcie odgrywały surowce i półprodukty rybne, przeznaczone głównie do dalszego przetwórstwa w kraju, a więc ryby mrożone oraz filety i mięso rybne. Łączne ich dostawy wyniosły 283,8 tys. ton i kosztowały 621,5 mln EUR, co stanowiło 56,5% całego importu pod względem ilości i 41,8% pod względem wartości. W porównaniu do roku poprzedniego import surowców rybnych zwiększył się o 29,9 tys. ton (11,8%) i kosztował więcej o 54,3 mln EUR (9,6%). Spadły nieco (o 3,3 tys. ton) zakupy za granicą ryb świeżych, przy jednoczesnym, bardzo dużym wzroście kosztów tych zakupów o 180,2 mln EUR. Ryby świeże utrzymały drugą pozycję w strukturze importu pod względem ilości i pierwszą pod względem wartości. Wydano na nie o prawie 200 mln EUR więcej niż na zakup filetów i mięsa rybiego i blisko 4-krotnie więcej niż na import ryb mrożonych. Ryby świeże stanowiły 27,3% ilości i 43,9% wartości całego importu w 2013 r. Relatywnie sporo, o około 15% ilościowo i o około 10% wartościowo, wzrósł łączny import konserw, prezerw i marynat, ale w jego strukturze udział tych wyrobów nie przekraczał 10%.

W strukturze gatunkowej importu pod względem ilości nadal dominowały łososie (26,7% udziału) i śledzie (17,9%). W porównaniu z rokiem poprzednim łososi kupiliśmy za granicą więcej o 5,5 tys. ton (4,3%), a śledzi mniej o 1,8 tys. ton (2%). W ujęciu wartościowym koszty importu łososi wzrosły o 39,8% (207,6 mln EUR), a śledzi spadły o 12,5%. Pod tym względem łososie stanowiły w 2013 r. 49,1% całego importu (wzrost o 6,6 pkt. proc. w stosunku do poprzedniego roku), śledzie natomiast 19,7% (spadek o 3,8 pkt. proc.). W 2013 r. nastąpił wzrost importu wszystkich innych głównych gatunków ryb, z wyjątkiem pang. Największy wzrost ilościowy odnosił się do makreli (o 8,1 tys. ton, tj. o 24,6%), a pod względem wartości do tuńczyków (o 10,4 mln EUR, tj. o 28,6%).

Całkowity eksport ryb i przetworów rybnych, zrealizowany przez granice Polski i ujęty w dokumentach celnych SAD oraz bezpośrednio z burt statków, który w SAD nie jest ujmowany, wyniósł w 2013 r. wg wstępnych danych 401,6 tys. ton i był o 36,9 tys. ton (10,1%) większy niż w roku poprzednim, a jego wartość wzrosła o 158,6 mln EUR (12,9%). Eksport z burt statków wyniósł 91,1 tys. ton, co oznaczało, że stanowił 22,7% eksportu ogółem (22,4% w 2012 r.) i wzrósł o 19,1 tys. ton (26,5%) w porównaniu z rokiem poprzednim. Natomiast eksport z lądu zwiększył się ilościowo o 17,8 tys. ton (6,1%), a pod względem wartości, która wzrosła o 137,7 mln EUR (11,6%), wyraźnie dominował. W tym

drugim ujęciu eksport z burt statków nie odgrywał zbyt dużej roli, a jego udział w 2013 r. wynosił około 5%.

Największy wzrost ilościowy, o 14,9 tys. ton (19,8%), nastąpił w eksporcie ryb mrożonych i o 14,1 tys. ton (50%) w przypadku ryb świeżych, a wartościowy, o 142,6 mln EUR (32,2%), w eksporcie ryb wędzonych i solonych (ryby wędzone stanowią prawie całość tej grupy wyrobów). W strukturze wielkości eksportu główną pozycję zachowały konserwy i marynaty (29,2%), natomiast w strukturze wartości eksportu dominującą pozycję z udziałem 42,1% umocniły ryby wędzone i solone, wyprzedzając konserwy i marynaty (27,9%) oraz filety i mięso rybne (19,5%).

W strukturze gatunkowej eksportu na pierwszym miejscu w 2013 r. były łososie (17,4% udziału), których sprzedaliśmy za granicę o 5,8 tys. ton (9%) więcej w porównaniu z rokiem poprzednim, a na drugim śledzie (15,8%), w sprzedaży których za granicę odnotowano wzrost o 4,1 tys. ton (6,9%). Mimo to eksport śledzi przyniósł 5,3% spadek przychodów w porównaniu z 2012 r. Duży wzrost wielkości eksportu i przychodów z niego odnotowano natomiast w odniesieniu do szprotów. W strukturze wartości eksportu według gatunków dominującą pozycję miały łososie, stanowiąc 49,5% (wzrost o 3,9 pkt. proc.), wyprzedzając śledzie (11,6% - spadek o 2,2 pkt. proc.) i dorsze (6,8%).

Pogorszył się zdecydowanie w 2013 r. bilans handlu zagranicznego rybami i przetworami rybnymi, co było skutkiem wyższego tempa wzrostu kosztów importu w porównaniu ze wzrostem wartości eksportu. Saldo wymiany handlowej było ujemne i wyniosło 94,9 mln EUR.

5. Rynek.

W 2013 r. średnie spożycie ryb, przetworów rybnych i owoców morza, liczone w ekwiwalencie wagi żywej, wyniosło wg wstępnych danych 12,60 kg na 1 mieszkańca i zwiększyło się o 0,90 kg (7,7%) w stosunku do roku poprzedniego.² Tym samym zahamowana została trwająca od 2009 r. spadkowa tendencja spożycia ryb w Polsce. Wzrost spożycia nastąpił zarówno w odniesieniu do ryb morskich, jak i słodkowodnych. Te pierwsze stanowiły około 76% ogólnej konsumpcji ryb w kraju, a drugie około 22%. Pozostała część przypadała na owoce morza, głównie krewetki.

Najmocniej, o 0,20 kg na osobę (27,8%), wzrosło spożycie makreli, konsumowanej głównie w postaci ryb wędzonych, konserw i wyrobów garmazeryjnych. Wyższe było

² Rynek ryb – stan i perspektywy. Analizy rynkowe, nr 21. IERiGŻ, MIR-PIB, Warszawa, kwiecień 2014.

spożycie mintajów, łososi, pstrągów, karpia tuńczyków i tilapii. Spadło natomiast mocno, bo o 0,31 kg, tj. o 13,8%, spożycie śledzi, o 0,12 kg (15%) spożycie szprotów i czwarty rok z rzędu importowanej pangii, na którą popyt obniżył się o około 10%. Spożycie dorszy i morszczuków utrzymało się na podobnym poziomie jak przed rokiem. Na pierwszym miejscu wśród najczęściej konsumowanych ryb pozostały mintaje z udziałem 21,7% (2,73 kg na osobę) w spożyciu ryb ogółem. Kolejne miejsca w strukturze spożycia przypadły śledziom (15,4%, tj. 1,94 kg) oraz makrelom i łososiom (po 7,3%, tj. 0,92 kg).

W skład danych o ogólnym spożyciu ryb wchodzi także połowy indywidualne wędkarzy, które w 2013 r. szacowano wstępnie na 11,8 tys. ton. W przeliczeniu na 1 mieszkańca odpowiadało to wielkości 0,31 kg i stanowiło około 2,5% całkowitego spożycia ryb w Polsce. Bez tych połowów, czyli uwzględniając tylko ryby i przetwory rybne nabywane przez konsumentów w oficjalnej sieci ich sprzedaży, spożycie ryb w masie żywej na 1 mieszkańca kształtowało się w 2013 r. w wysokości 12,29 kg, podczas gdy rok wcześniej wynosiło 11,39 kg. Zatem w 2013 r. wzrosło ono o 7,9%.

Całkowite dostawy na rynek krajowy, określone na podstawie wielkości średniego spożycia ryb na 1 mieszkańca (bez połowów wędkarskich), można szacować w latach 2012-2013 na około 261,1 tys. ton i 281,7 tys. ton w przeliczeniu na relację handlową (masę wszystkich produktów). Nastąpił więc w tym okresie wzrost zaopatrzenia rynku o 20,6 tys. ton.

6. Zatrudnienie (tabele 12-13).

Dane o zatrudnieniu w przetwórstwie i handlu rybnym będą osiągalne w GUS w drugiej połowie roku i wówczas można będzie dokładniej określić wielkość zatrudnienia. Wstępnie szacuje się, że w przetwórstwie rybnym zwiększyło się ono o około 0,3 tys. osób (1,7%), gdyż wzrosła wielkość produkcji wyrobów konsumpcyjnych, a w handlu rybnym nie zmieniło się. O blisko 100 osób (4,1%) zwiększyła się łączna liczba rybaków prywatnych pracujących na Bałtyku, gdyż mocno zwiększył się stan floty łodziowej. O 5,1% wzrosła przeciętna liczba rybaków dalekomorskich pracujących na statkach PAOP, przy czym na 2 dużych trawlerach spółki Atlantex zatrudnieni byli niemal wyłącznie obcokrajowcy, a na trawlerze spółki Arctic Navigations polscy rybacy stanowili około 40% załogi.

Całkowite zatrudnienie w gospodarce rybnej w 2013 r. szacujemy wstępnie na 27,4 tys. osób, co oznaczałoby wzrost o 0,4 tys. osób (1,5%) w stosunku do roku poprzedniego. Na rynku pracy w branży rybnej mamy od lat zdecydowaną dominację sektora prywatnego. Szacuje się, że w 2013 r. pracowało w nim 99% ogółu zatrudnionych.

II. TABELE i RYSUNKI

Tabela 1

Flota rybacka w latach 2011-2013

Wyszczególnienie	2011				2012				2013			
	Liczba jednostek	Pojemność w GT	Moc w kW	Średni wiek	Liczba jednostek	Pojemność w GT	Moc w kW	Średni wiek	Liczba jednostek	Pojemność w GT	Moc w kW	Średni wiek
Flota ogółem	790	33 377	82 890	27,7	798	33 399	81 944	27,7	838	33 886	81 387	27,5
Flota dalekomorska	3	17 415	15 215	19,3	3	17 415	15 215	20,3	3	17 251	14 591	23,7
Flota kutrowa	143	11 640	37 032	42,7	140	11 644	36 186	43,4	139	12 205	36 210	44,4
Łodzie rybackie	644	4 322	30 642	24,4	655	4 340	30 543	24,3	696	4 430	30 586	24,1

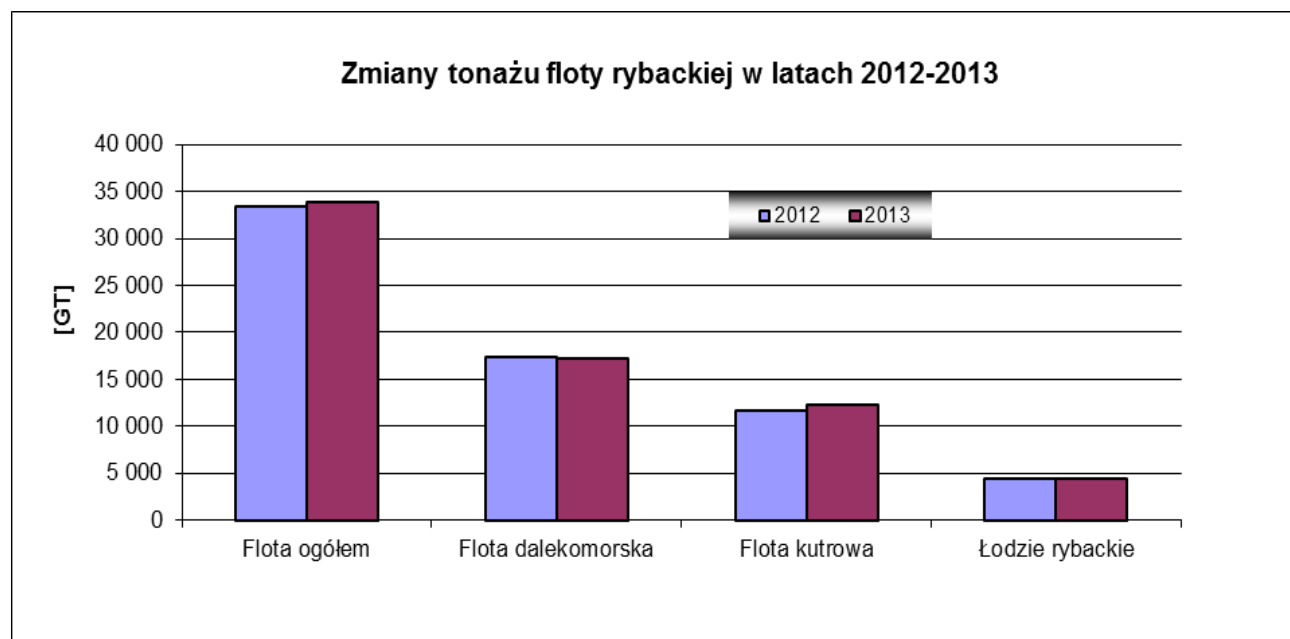

Tabela 2

Flota bałtycka według klas długości jednostek w latach 2011 - 2013

Klasy długości	2011				2012				2013			
	Liczba jednostek	GT	kW	Średni wiek	Liczba jednostek	GT	kW	Średni wiek	Liczba jednostek	GT	kW	Średni wiek
Łodzie <12 m	591	3 010	23 890	24,5	603	3 042	23 875	24,4	643	3 094	23 893	24,2
Łodzie 12-14,9 m	53	1 312	6 753	23,5	52	1 298	6 668	22,9	53	1 336	6 693	22,2
Kutry 15-17,9 m	57	2 096	9 201	51,8	47	1 692	6 933	52,8	41	1 515	5 648	53,7
Kutry 18-19,9 m	20	937	4 073	47,0	28	1 300	5 848	49,2	32	1 500	6 829	51,5
Kutry 20-22,9 m	20	1 526	5 525	36,9	18	1 328	4 919	37,8	18	1 429	4 830	38,6
Kutry 23-24,9 m	13	1 435	3 835	38,8	13	1 517	3 845	39,2	10	1 057	2 839	39,8
Kutry 25-25,9 m	11	1 497	4 586	33,5	10	1 354	4 167	34,6	11	1 586	4 254	36,5
Kutry 26 m i większe	22	4 149	9 812	27,4	24	4 453	10 475	28,5	27	5 118	11 810	30,3
Razem	787	15 962	67 675	27,7	795	15 984	66 729	27,7	835	16 635	66 796	27,5

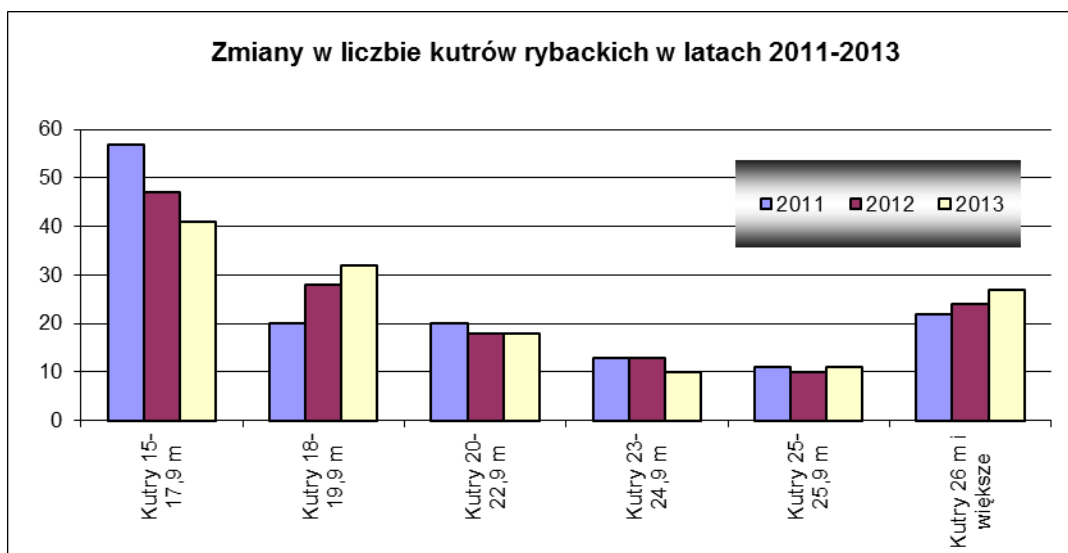
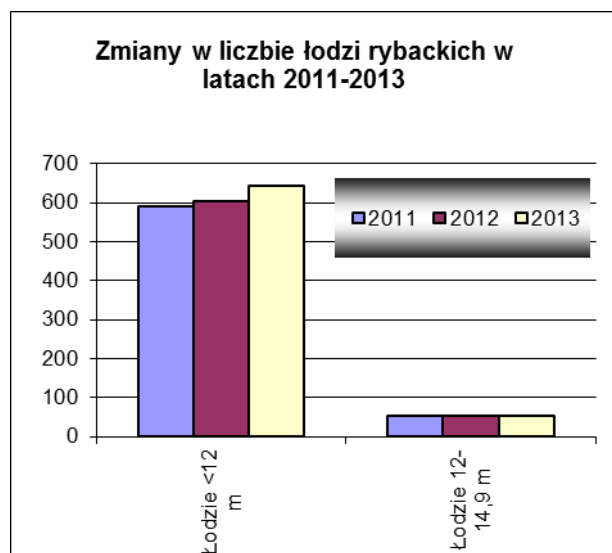

Tabela 3

Wiek floty bałtyckiej w 2013 r. według klas długości

Klasy długości	do 15 lat	16-25 lat	26-35 lat	36-45 lat	46 lat i więcej	Razem
Łodzie <12 m	194	167	130	103	49	643
Łodzie 12-14,9 m	26	12	2	3	10	53
Kutry 15-17,9 m				4	37	41
Kutry 18-19,9 m		1		2	29	32
Kutry 20-22,9 m		2	8	1	7	18
Kutry 23-24,9 m		1	1	5	3	10
Kutry 25-25,9 m			5	5	1	11
Kutry 26 m i większe		11	11	4	1	27
Razem	220	194	157	127	137	835

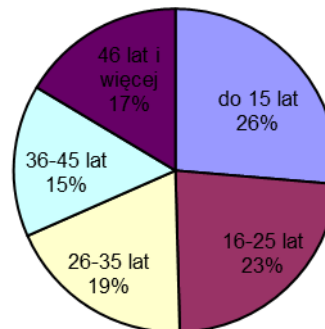
Struktura wiekowa floty bałtyckiej w 2013 r.

Tabela 4

Liczba, pojemność i moc floty kutrowej według portów rejestracji w latach 2011-2013

Port	2011				2012				2013			
	Liczba kutrów	GT	kW	Średni wiek	Liczba kutrów	GT	kW	Średni wiek	Liczba kutrów	GT	kW	Średni wiek
Gdańsk	4	341	1 116	33,5	3	266	866	37,0	3	266	866	38,0
Górki Wschodnie	1	47	281	48,0	1	47	305	49,0	1	47	305	50,0
Górki Zachodnie	4	170	1 052	51,3	4	170	1 052	52,3	4	172	1 052	53,3
Hel	8	972	3 005	36,4	8	972	3 005	37,4	8	1 115	3 005	38,4
Jastarnia	14	538	2 990	51,6	14	539	2 990	52,6	14	559	2 990	53,6
Władysławowo	39	4 184	11 743	37,8	36	3 990	10 914	38,1	36	4 151	11 004	39,1
Łeba	10	416	1 871	49,2	10	416	1 871	50,2	10	416	1 871	51,2
Ustka	26	1 824	5 336	43,9	27	1 973	5 664	43,3	27	2 073	5 674	44,3
Darłowo	10	352	1 294	51,2	10	352	1 294	52,2	10	352	1 291	53,2
Kołobrzeg	18	2 083	5 999	35,4	18	2 184	6 024	36,3	17	2 280	5 950	36,4
Dziwnów	6	493	1 408	51,0	6	515	1 420	52,0	6	545	1 420	53,0
Świnoujście	3	220	937	47,0	3	220	781	48,0	3	229	781	49,0
Razem	143	11 640	37 032	42,7	140	11 644	36 186	43,4	139	12 205	36 210	44,4

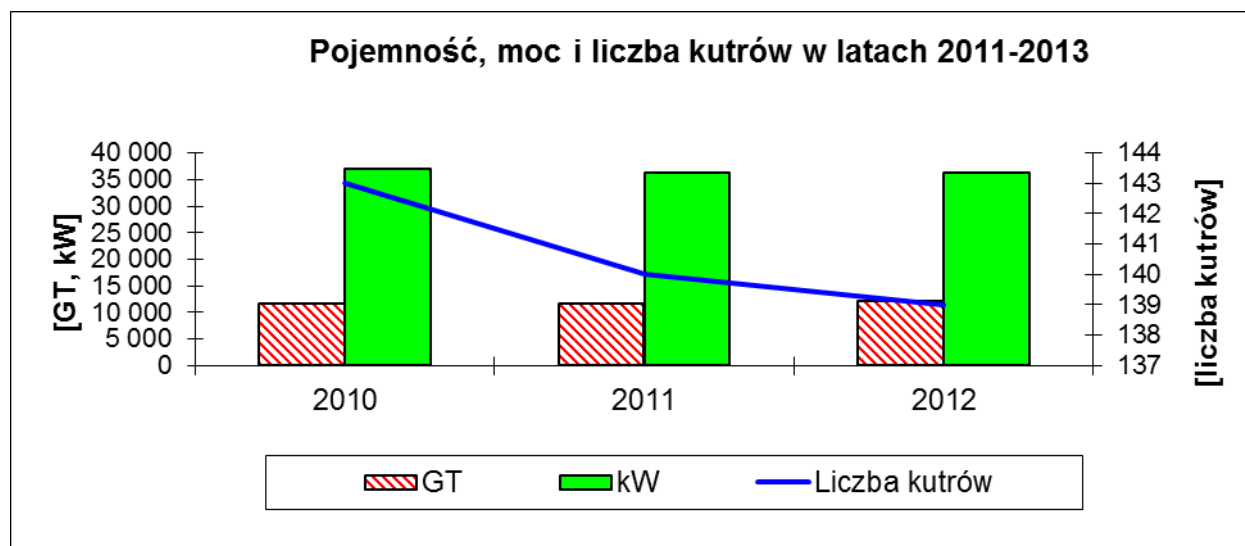
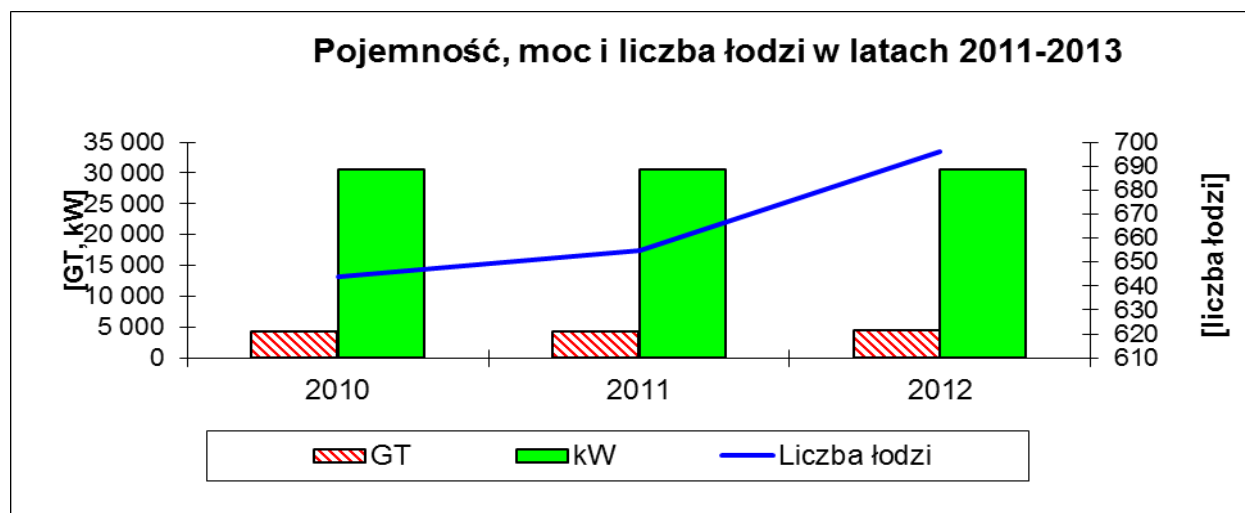
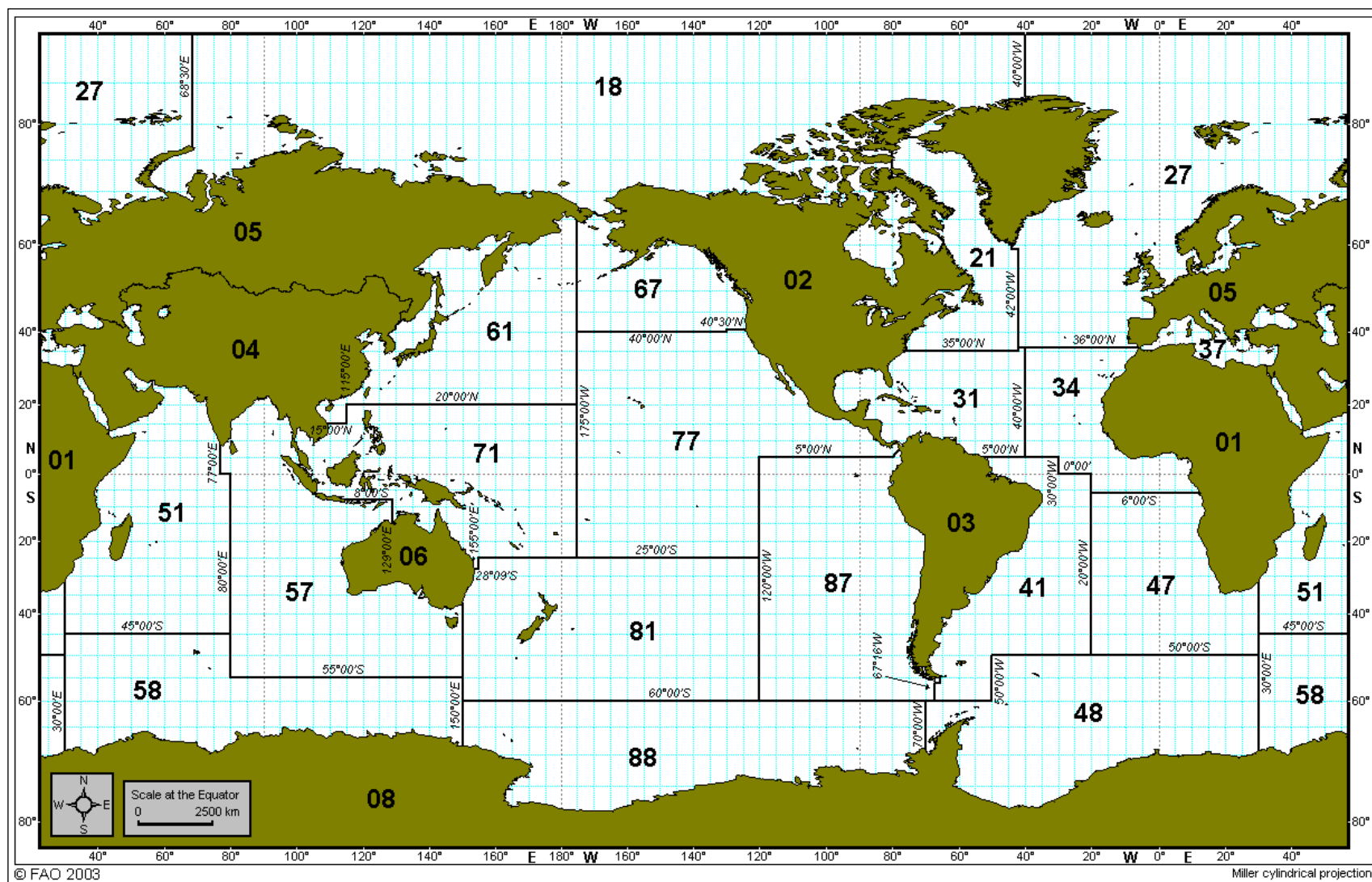

Tabela 5

Liczba, pojemność i moc floty łodziowej według portów rejestracji w latach 2011-2013

Port / przystań	2011				2012				2013			
	Liczba łodzi	GT	kW	Średni wiek	Liczba łodzi	GT	kW	Średni wiek	Liczba łodzi	GT	kW	Średni wiek
Ustka	48	651	3 565	33,2	48	639	3 543	34,4	48	655	3 559	35,8
Kołobrzeg	40	825	4 323	20,2	40	826	4 200	19,3	41	859	4 259	19,1
Kuźnica	29	135	666	28,7	28	131	663	29,2	41	138	718	24,6
Darłowo	23	193	1 450	28,1	33	192	1 435	19,2	37	194	1 409	18,2
Jastarnia	31	152	752	30,0	32	153	763	30,8	36	154	767	30,0
Trzebież	34	110	849	21,5	35	113	866	22,4	35	113	864	23,4
Nowa Pasłęka	22	47	871	12,8	24	49	927	13,7	25	50	927	14,8
Władysławowo	22	220	1 536	24,6	22	219	1 567	22,5	23	226	1 632	24,0
Świnoujście	22	244	1 789	19,9	22	244	1 785	20,0	22	245	1 781	21,0
Łeba	23	181	1 134	22,9	21	161	1 005	23,1	22	171	1 054	24,0
Jarosławiec	20	99	771	29,2	19	97	730	29,4	19	97	722	30,4
Dziwnów	13	132	830	18,5	14	169	1 010	18,1	16	175	1 065	19,2
Frombork	11	32	593	17,0	11	32	593	18,0	15	35	601	15,3
Pozostałe	306	1 301	11 515	24,1	306	1 314	11 457	24,6	316	1 317	11 230	24,3
Razem	644	4 322	30 642	24,4	655	4 340	30 543	24,3	696	4 430	30 586	24,1

Międzynarodowy podział wód morskich na obszary (wg FAO)

Tabela 6

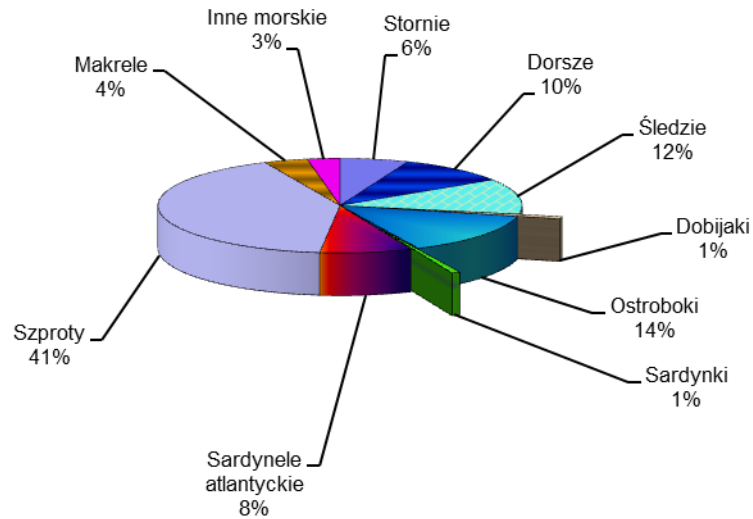
Połowry według obszarów morskich oraz ważniejszych gatunków ryb i innych organizmów morskich
w latach 2011 - 2013 (t)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2011	2012	2013	Bałtyk i zalewy	ATLANTYK 1/				Ogółem Atlantyk	Pacyfik Południowo- wschodni
					Północno- wschodni	Środkowo wschodni	Południowo- wschodni	Atlantyk antarkt.		
					27 (bez IIIId)	34	47	48		87
OGÓŁEM - 2011	179913,6			110767,1	5257,0	60177,2		3043,6	68477,8	668,7
OGÓŁEM - 2012		179703,4		120574,6	5340,6	29178,1	24610,1	0,0	59128,8	0,0
OGÓŁEM - 2013			195481,5	134082,9	7261,4	54137,2	0,0	0,0	61398,6	0,0
Węgorze	32,1	30,8	48,6	48,6						
Łososie	34,4	34,7	32,6	32,6						
Trocie	233,4	167,5	133,3	133,3						
Pstrągi tęczowe	1,0	6,9	1,3	1,3						
Stornie	9725,1	10089,3	11867,4	11867,4						
Gładzice	35,4	63,8	50,2	50,2						
Turboty	78,2	66,2	72,5	72,5						
Belony	20,7	26,3	29,6	29,6						
Dorsze	15631,4	18551,6	19103,6	12502,5	6601,1					
Czarniaki	584,4	0,0	2,2		2,2					
Halibuty	169,4	808,5	30,1		30,1					
Śledzie	29881,3	27114,4	23581,1	23581,1						
Szproty	56489,6	63119,1	80987,7	80987,7						
Grenadier - Buławiki	0,4	1,6	0,0							
Karmazyny mentela	10,6	322,8	83,6		83,6					
Karmazyny REG	47,7	34,2	19,2		19,2					
Kryle	3043,6	0,0	0,0							
Makrele	5996,9	3650,7	7595,2			7595,2				
Makrele kolas	0,7	0,0	0,0							
Pelamidy	9,4	0,0	2,1			2,1				
Morszczuki seneg.	54,9	361,6	0,0							
Morszczuki eur. HKE	0,1	0,0	58,2			58,2				
Płocie	617,9	644,1	993,6	993,6						
Leszcze	651,0	544,9	616,9	616,9						
Okonie	813,8	996,5	952,0	952,0						
Sandacze	134,8	307,9	404,2	404,2						
Ciosy	22,2	28,7	30,4	30,4						
Krapie	44,2	30,9	54,1	54,1						
Sieje	21,9	23,5	38,6	38,6						
Karasia	12,3	16,2	27,7	27,7						
Liny	10,3	6,6	11,0	11,0						
Miętusy	10,8	13,1	12,5	12,5						
Szczupaki	12,3	12,3	22,7	22,7						
Sardynki atlantyckie	19076,1	8889,6	15898,8			15898,8				
Sardynki europejskie	8781,5	3529,1	60,6			60,6				
Witlinki	7,3	21,4	7,3	7,3						
Kielec	59,2	229,4	39,1			39,1				
Dobijaki	0,4	2338,7	1574,1	1574,1						
Sardynki	5312,9	1103,4	1448,8			1448,8				
Ostroboki	19949,2	34534,3	27758,2			27758,2				
Ostroboki chilijskie	658,3	0,0	0,0							
Plamiaki	645,8	442,0	439,4		439,4					
Zębacze	26,1	33,4	74,9		74,9					
Brama japońska	120,5	29,7	98,2			98,2				
Tuńczykowate TUX	207,9	31,5	40,7			40,7				
Tunek LTA			180,3			180,3				
Bonito SKJ	405,9	43,0	8,7			8,7				
Lichia LEE	144,0	11,6	2,3			2,3				
Pałasz	61,0	812,4	522,7			522,7				
Bicolor Jack HXB			22,3			22,3				
Niegladzica	0,3	1,0	10,9		10,9					
Pelon-Otoperka GRB			13,7			13,7				
Beryksy		9,1	36,3			36,3				
Baracuda (BAR)		43,8	57,2			57,2				
Żółcik		409,4	241,8			241,8				
Atun		34,6	0,0							
Piotrosz		10,3	0,0							
Inne	25,0	70,9	83,0	31,0		52,0				

1/ Numery obszarów według klasyfikacji FAO i ICES

Źródło: MRiRW Departament Rybołówstwa

**Połowy wg ważniejszych gatunków ryb
i organizmów morskich w 2013 r.**

**Połowy ryb i innych organizmów morskich
wg obszarów morskich w 2013 r.**

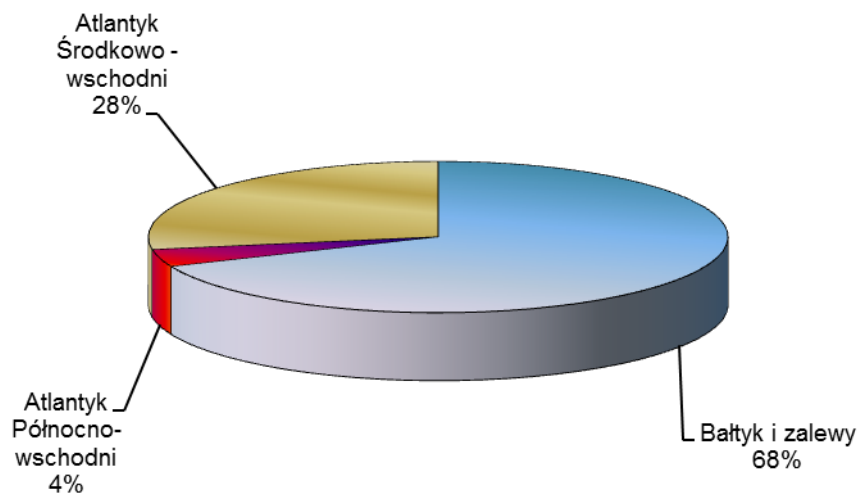

Tabela 7

**Połowry na Bałtyku według podobszarów ICES i gatunków
z podziałem na kutry i łodzie w 2013 r. (t)**

Wyszczególnienie	Ogółem	Razem		BAŁTYK							
				Zachodnie wybrzeże		Środkowe wybrzeże		Wschodnie wybrzeże		Inne ^{1/}	Inne ^{1/}
		kutry	łodzie	kutry	łodzie	kutry	łodzie	kutry	łodzie	kutry	łodzie
Dorsze	12502,5	6251,0	6251,5	173,7	532,9	2296,5	4492,6	3771,4	1224,9	9,4	1,1
Śledzie	23581,1	19413,6	4167,4	2169,1	937,3	13020,1	1356,7	3 348,7	1873,4	875,7	
Szproty	80987,7	78990,6	1997,1	821,2	151,7	17837,9	1845,3	54 197,4	0,1	6134,1	
Łososie	32,6	24,3	8,3			13,3	1,1	11,0	7,2		
Trocie wędrowne	133,3	48,4	84,9		4,6	19,0	13,5	29,4	66,8		
Pstrągi tęczowe	1,3	0,2	1,1			0,1		0,1	1,1		
Węgorze	48,6	0,0	48,6		31,0		3,2		14,4		
Turboty	72,5	6,1	66,4	0,5	17,6	4,9	37,6	0,7	11,2		
Stornie	11867,4	3073,4	8794,0	389,4	1756,0	2210,0	5915,1	474,0	1106,5		16,4
Gładzice	50,2	18,2	32,0	6,4	8,0	11,8	19,0		5,0		
Sandacze	404,2	3,2	401,0	3,1	249,3	0,1	51,6		99,7		0,4
Okonie	952,0	19,2	932,8	19,2	758,3		38,0		136,5		
Płocie	993,6	5,7	987,9	5,7	876,4		8,9		102,6		
Leszcze	616,9	0,0	616,9		483,6		5,7		127,6		
Ciosy	30,4	0,0	30,4						30,4		
Krapie	54,1	0,0	54,1		46,0				8,1		
Sieje	38,6	0,0	38,6		36,3		1,6		0,7		
Miętusy	12,5	0,0	12,5		9,3				3,2		
Stynki	0,5	0,0	0,5						0,5		
Karasje	27,7	0,0	27,7		0,6				27,1		
Szczupaki	22,7	0,0	22,7		15,6				7,1		
Liny	11,0	0,0	11,0		10,6				0,4		
Belony	29,6	0,0	29,6		0,3		0,8		28,5		
Bolenie	4,1	0,0	4,1		4,0						0,1
Witlinki	7,3	5,8	1,5	5,0	1,5	0,8					
Dobijaki	1574,1	88,7	1485,4	22,1	1,7	66,6	1483,7				
Inne	26,6	0,3	26,3	0,3	22,1		0,4		3,8		
OGÓŁEM:	134082,9	107948,7	26134,2	3615,7	5954,7	35481,1	15274,8	61832,7	4886,7	7019,2	18,0

1/ Podobszary ICES 27, 28 i 29.

Tabela 8

Połowy łodziowe na zalewach według gatunków ryb w 2013 r. (t)

Wyszczególnienie	Ogółem	Zalew Szczeciński	Zalew Wiślany
Śledzie	1 720,8	0,3	1 720,5
Stornie	102,8	0,1	102,7
Węgorze	36,7	27,8	8,9
Sandacze	264,9	188,3	76,6
Okonie	651,0	570,0	81,0
Płocie	904,6	807,0	97,6
Leszcze	598,6	480,2	118,4
Miętusy	12,4	9,3	3,1
Szczupaki	16,3	15,5	0,8
Sieje	33,1	33,1	
Liny	11,0	10,6	0,4
Karasje	26,9	0,6	26,3
Ciosy	30,4		30,4
Stynki	0,5		0,5
Krąpie	53,4	45,9	7,5
Karpie	1,0	0,1	0,9
Sumy	3,7	3,7	
Jazgarze	0,2	0,2	
Bolenie	3,9	3,9	
Łososie	0,1		0,1
Trocie wędrownie	6,2	4,1	2,1
Inne	18,3	17,8	0,5
OGÓŁEM:	4 496,8	2 218,5	2 278,3

Tabela 9

**Wielkość i struktura produkcji przetwórstwa rybnego według grup wyrobów
w zakładach przetwórczych zatrudniających 50 i więcej osób
w latach 2012-2013 (tony)^{a/}**

Wyszczególnienie	2012	2013	Struktura (%)		Wskaźnik 2013/2012
			2012	2013	
1.Ryby mrożone	34 602	54 670	9,8	14,1	158,0
2.Mięso z ryb mrożone	9 790	13 282	2,7	3,4	135,7
3.Filety świeże	7 607	8 370	2,2	2,2	110,0
4.Filety mrożone	25 254	25 129	7,1	6,5	99,5
5.Ryby solone	11 382	13 777	3,2	3,5	121,0
- ryby	1 196	1 421	0,3	0,3	118,8
- filety	10 186	12 356	2,9	3,2	121,3
6.Ryby wędzone	74 526	78 563	21,0	20,2	105,4
- z łososi	53 154	56 964	15,0	14,7	107,2
- ze śledzi	517	551	0,1	0,1	106,6
- z pozostałych ryb	20 855	21 048	5,9	5,4	100,9
7.Konserwy i prezerwy	65 263	67 207	18,4	17,3	103,0
- konserwy	47 828	49 906	13,5	12,8	104,3
- prezerwy	17 435	17 301	4,9	4,5	99,2
8.Marynaty	83 543	83 709	23,6	21,5	100,2
9.Pozostałe wyroby ^{c/}	42 540	43 964	12,0	11,3	103,3
OGÓŁEM	354 507	388 671	100,0	100,0	109,6

a/ Wyroby konsumpcyjne.

b/ Szacunek.

c/ Wyroby kulinarne i garmażeryjne, sałatki, paprykarze, pasty i pasztety z ryb.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie materiałów GUS o produkcji podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących wynosiła 50 i więcej osób.

Rozmieszczenie zakładów przetwórstwa rybnego posiadających uprawnienia do handlu na rynku UE (stan na koniec 2013 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GIW.

Tabela 10

**Import ryb i przetworów rybnych według grup towarowych i głównych gatunków
w latach 2012-2013**

Grupy towarowe	2012		2013		2013/2012	
	tys. ton	mln. EUR	tys. ton	mln. EUR	tys. ton	mln. EUR
Ryby żywe	5,1	11,6	4,5	12,3	-12%	6%
Ryby świeże	140,6	472,6	137,3	652,8	-2%	38%
Ryby mrożone	77,5	148,1	95,6	166,8	23%	13%
Filety, mięso rybne	176,4	419,1	188,2	454,7	7%	8%
Ryby wędzone, solone, suszone	1,4	10,8	1,8	13,6	29%	26%
Ryby przetworzone i konserwowane	37,5	114,0	43,2	125,7	15%	10%
Owoce morza świeże i mrożone	7,0	26,5	7,3	29,1	4%	10%
Owoce morza przetworzone	1,8	9,7	1,8	12,1	-0%	25%
Mączka, trawy, odpadki	18,1	13,7	22,4	19,3	24%	41%
Razem	465,5	1 226,2	502,1	1 486,1	8%	21%
Główne gatunki						
Śledzie	91,6	165,5	89,8	144,9	-2%	-12%
Łososie	128,5	521,8	134,0	729,4	4%	40%
Pangi	12,6	20,6	11,2	15,7	-11%	-24%
Makrele	32,9	46,7	41,0	56,1	25%	20%
Mintaje	34,0	62,6	39,8	71,2	17%	14%
Dorsze	37,3	82,0	38,2	92,2	2%	12%
Tuńczyki	9,6	36,3	11,6	46,7	21%	29%

Źródło: Rynek ryb – stan i perspektywy. Analizy rynkowe, nr 21. IERiGŻ, Warszawa, kwiecień 2014.

Tabela 11

**Eksport ryb i przetworów rybnych według grup towarowych i głównych gatunków
w latach 2012-2013**

Grupy towarowe	2012		2013		2013/2012	
	tys. ton	mln. EUR	tys. ton	mln. EUR	tys. ton	mln. EUR
Ryby żywe	1,1	4,1	1,1	4,1	0%	0%
Ryby świeże	28,2	15,0	42,3	25,4	50%	69%
Ryby mrożone	75,1	54,6	90,0	79,1	20%	45%
Filety, mięso rybne	60,0	295,1	59,3	271,5	-1%	-8%
Ryby wędzone, solone, suszone	45,9	442,6	52,7	585,2	15%	32%
Ryby przetworzone i konserwowane	114,9	388,2	117,2	388,7	2%	0%
Owoce morza świeże i mrożone	1,8	5,3	1,9	6,6	5%	24%
Owoce morza przetworzone	1,9	13,2	2,1	15,7	10%	19%
Mączka, trawy, odpadki	35,7	14,7	35,0	14,8	-2%	1%
Razem	364,7	1 232,6	401,6	1 391,2	10%	13%
Główne gatunki						
Dorsze	17,5	83,0	20,9	94,4	19%	14%
Śledzie	59,5	170,5	63,6	161,4	7%	-5%
Łososie	64,3	562,0	70,1	688,4	9%	22%
Szprotki	35,4	27,4	57,4	37,5	62%	37%
Ostroboki	34,3	20,4	27,8	25,3	-19%	24%
Sardynki, sardynki	11,6	13,2	19,7	22,0	70%	67%
Makrele	10,6	20,1	16,2	32,4	53%	61%

Źródło: Rynek ryb – stan i perspektywy. Analizy rynkowe, nr 21. IERiGŻ, Warszawa, kwiecień 2014.

Tabela 12

Przeciętna liczba zatrudnionych w gospodarce rybnej w latach 2012-2013 (tys. osób)

Wyszczególnienie	2012	2013	Wskaźnik 2013/2012
Rybołówstwo morskie	2,6	2,7	103,8
w tym: rybacy	2,6	2,7	103,8
Przetwórstwo ryb	17,6	17,9 ^{a/}	101,7
Handel	6,8	6,8 ^{a/}	100,0
O g ó ł e m	27,0	27,4^{a/}	101,5

^{a/} Dane nieostateczne.

Tabela 13

Przeciętna liczba zatrudnionych rybaków w latach 2012-2013

Wyszczególnienie	2012			2013		
	Sektor publiczny	Sektor prywatny ^{a/}	Razem	Sektor publiczny	Sektor prywatny ^{a/}	Razem
Rybołówstwo dalekomorskie	-	217	217	-	228	228
Rybołówstwo bałtyckie	37	2 333	2 370	35	2 428	2 463
O g ó ł e m	37	2 550	2 587	35	2 656	2 691

^{a/} Dane szacunkowe.